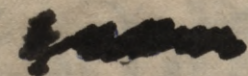

88-9
L 19

Irbe, V.

Par eefchejo un ahrejo.

Vīļa Laca Latv. P. D.
VALD. K. P. D. T. K. A.

~~4~~ - 5.038

0304094380

Pārb. 17. I 97

A. S. Golts un Juriāns Rīgā, Marštalu ceļā Nr. 5

W. Zrbes šihmejumu iſstahde

atwehrtā treſchdeenās un ſeſtdeenās no 12—3.

Brihwibas ceļā Nr. 103.

Sagad fchis eespaids man nahza, redjot mahkslineeka Maderneeka fihmetu „Sadarbs“ iſſtahdes plakatu. Es to eeraudſiju no taſleenes, un zif fkaisti izhehlās burti, it kà ſeedi no puſu wahjes. Bet redjot to paſtahwigi turumā uſ eelaſ, eespaids ſuhd. Ja man jarumā par eefſchejo un ahrejo, tad eſ wairaf waretu runat par glesneezibas noſari. Kaſ gan tagad neſināſ, kaſ ir jaunā mahkſla. Jaunā mahkſlā ir wiſleelakā eefſcheja darbiba. Kad mehs redſejām Suttas „Ave Maria“ reali fihmetu gramafonu plati, ſkatitajam wiſs leekas iſbuhwets, bet plate atſtahj realu eespaidu. Jaunai mahkſlai wahjā puſe ir ta, ka daſčas weetās peelaiſchj realu eespaidu. Pahriſ gaduſ atpakaſ eſ redſeju ſkulptora Meldera darbu „Wehrpeja“. Katalogā bij atſihmetſ „Wehrpeja“, bet ſkatitajſ dabū redſet ſlužiſchus un tſhetrfantainas formas. Mahkslineekſ te darijſ ſluhdu, liſdams katalogā realu wahrdu. Ja wiſch buhtu teizis projekts no wehrpejaſ, taſ buhtu peelaiſchamſ. Rewar tatſchu wilnu waj linſehklaſ peenemt par gatavu dſiju. Es, ſihmejoj, zenſchos deewinat ahrejōſ preekſchmetuſ. La ir realaſ dabāſ mahkſla. Ja mehs ſluhdaſ peelaiſcham, redſama ir muſſu wahjiba. Mehs te nezihnameeſ ar ſewi. Jaunai glesneezibai te ir truhtumi, bet ari wineem ir jaiva gatawiba, jaſw ſpehtſ. Schim laiſam japeekſkaiſa ari religija, kur ari teef iſzihnita zihna ſtarp eefſchejo un ahrejo. Kā peemehru nemſim tagadejo Kreewiju un Latwiju. Zif ſtibri Kreewijā teef iſſchkeeti ſpehki eefſchejai idejai, kur wiſi zihnaſ pret wežām tradizijām. Lihdſigi ari pee mums. No laiſkraſteem ſinam, ka baptiſtu mahzitajſ Jettlerſ iſſolijis godalgaſ, lai peerahditu eefſchejo, waj maſi behrni ir kriſtani waj ne. Ir dandſi dhwaini peemehri. Stahta, kō Nittcheſ tehſw eſot bijis mahzitajſ, bet Nittche wiſu ſatru energiju gribeja iſleetot pahſpehtam, neſcheſlot wahjōſ, ejot teem pahri. Ja ari maſu behrnu noſriſtitu, tomehr weenſ, otrs dſihwē

paleef beſ Kriſtuſ mahzibaſ, wiſch nau deewtizigſ. Religiju waretu eedomateeſ ari kà mahkſlu. Ja tehſw ir bijis mahkſlineekſ, dehlſ tomehr ne ſatru reiſi iſnahk tahdſ patſ. Bet nau jau leelſ launums, ja maſu behrnu noſriſti. Ja jau tehſw ir bijis kriſtitiſ, ſapehſ lai ari maſajam behrnam nenowehtetu to labako. Tiziba weenai zihweku daſai ir mihta, otra daſa pret to ir weenalbſiga. Paſchā buhtibā eedomajoteeſ, ſchi zihna tomehr neatſtahj leelu eespaidu, jo mums dſihwē jaſaſtopaſ ar leetam, furaſ no mums praſa wairaf ſpehtuſ.

Zif mehs eſam weſeli eefſcheji waj ahreji? Kaſ dſihwē buhſtaſ, pee ka mehs waretu peekerteeſ. Buhtibā zihwekſ ir kà ahrejs preekſchmetſ, waj taſ buhtu mahkſlā, waj tizibaſ leetā, ari te mehs redſam ahrejaſ ſihmeſ. Ja grib parahdit peekriſchanu tizibai, japeeder pee baſnizaſ.

Dſihwē leelu lomu ſpehlē ſatira. Laſot brahtu Birkertu anekdotēſ, kahta weetā atradu noſtahſtu, kur tſchiganaſ atwedis pee mahzitaja dehtu kriſtit, gan gadoſ wezaſu. Mahzitajſ iſgahjis ahra, un teizis, lai nu ſahpot ahra taſ ſchilberſ. Tſchiganaſ muht prom, teitdams: „Pateizōſ ari par to paſchu wahrdu“. Puika wahrdu bij dabujis — Schilberſ. Tā tſchigana apſehriba paſargaja to no leekeem iſderumeem.

Ko gan zihwekſ zihwekam war dot? Pa leelakai daſai wiſi zenſchaſ weenſ otru iſmantot ſatwā labumā. La ir zihwehta eefſcheja paſihme. Mehs waram padarit ari kaut ko labu kahtam neſpehzigam, waj ari kahtam no peederigeem, bet pa leelakai daſai no ſatliſchanāſ ar zihwekeem mehs kaut ko mantojam, waj pat no ta dſihwojam.

Kaſ zihwekſ atſchir weenu no otra; waj taſ ir eefſchejaiſ waj ahrejaſ? Satwā dſihweſ gaitā eſ wiſwairaf klaſu eefſchejam, daſchreiſ ari eefſchejam pahrdomam. Es ſalitu, peemehram, iſſtahdē bildeſ uſ balta papira, ſtatoſ m redſu, ka toni neſakriht. Eefſchejaiſ ſaka — leez ſalu trahſu waj kahta toni, tad

buhš labafi. Uri manâ darbâ man noteef daschreis zihna we-
selâm deenâm. Daudsreis griibu eestahstit: „Buhš jau labi“,
bet tiklihds pametu azis, ahrejais preekschmets mani neapmeeri-
na. Ahrejais ir eedwešmotajs, bet eekšhejais ir tas, kas diste.

Wehsture redšam daudšus notikumus ar leelem zilwekeem.
Par eekšheju pahrelezibu zilweki gahja pat us fahrteem un tika
šadedšinati, kas muhšu laikos isleekas neisprotami.

Ja mehs šefojam kahdas interejantas grahmatas waro-
nim, kurešh šawâ waronibâ ir interejants, un ja redšam, ka winšh
šawu lihdszilweku neglahbj tur, kur lašitajs gaida, tad mehs jau-
dejam špehtu šefot wina gaitai tahlaf. Parwils šaka: „Ko tad
lihdsjetu Kristus nahwe, ja winšh natw pateefi augšhamzheles“.

Ahrigi es ešmu prezibu gados, bet ja par mani natw nahzis
eekšhejais, es to nedaru. Uri man eekšhigi ir tas pats, kas
prezejošchos zilwekos, tikai norit šawadaka weidâ. Ko zilweks
dara un ko nedara, ta ir katra zilweka personiga leeta. Waj
winšh buhtu laimigs, ja wišu daritu tã, kã to šaka ahrejais,
lihdszilweki, waj ari tã, kã eekšhejais pawehl. Dsihtie mehs re-
dšam, ka newar flaušit tam, ko wiši šaka. Man daschreis pahre-
met, ka es eju pee restorana weeseem. Ja es winus wišus flau-
šitu, tad es kattru deenu pamosšos galigi apdschrees. Mehs da-
šhu labu reiši pahrmakšatu, ja flaušitu, ko praša zittantibneeku
weikalã.

Daschreis zilweks, kurešh ir gudrs, eekarojis šabeedribâ zee-
nibu un bagatibu, domã ari ziteem darit labu, winšh negrib
šawu. Tomehr, kaut ari winam buhtu leelaka mantas bagati-
ba, wina zihna nesašneeds špraušto mehrki: weenai dakai ir kahds
labums, bet otra aiseet bojã. Ja mehs šalittu šopã mahžitaju,
školotaju, framplauši, mahššlineeku un teefneši un flaušitos ko
kattr šaka, tad isnahk, ka katram no wineem šawâ telpã ir eek-

šheja pateesiba. Tas ir tãpat kã ar plakatu: pa gabalu tas ir
štais, bet tiwumã wairs ne. Man nahk prahtã dšeešmu wahr-
di: „Pahr wišu šemi mihla walda un wišeem lifumeem ta pahri
eet“ un „Mihleštiba wišu peedod, mihleštiba neteešã“. Otrs
turpretim teikt: „Šamatojotees us tahdu un tahdu pantu, par
pahrkahpumu peenahkas šinams šods“. Warbuht ari šhis teef-
nešis kahdreis dšeed mineto dšeešmu, bet ja winšh ir šawã fina-
mã telpã, winšh newar rihšotees žitadi, kã to praša darbs.

Wiša šabeedriba man palihds. Jai ari ešmu šmaga našta
un warbuht daschs labs nodomã, ka daudš labak buhtu, kad es
eetu nekã kad nahku. Es tomehr ešmu. Ja es waretu wišu šew
šagahdat, tad es ne pee weena nebuhtu špees greestees. Ja es
tagad eju, un ja ešmu weenam waj otram dewis labu, tad tas
lai paleef. Tã katra muhšu pašahumã, waj tas buhtu garam
waj meesai, mehs domajam tikai labu, bet ja mums kahdreis is-
nahk žihninh, kã to eepreešh mineju par šetlera křittibu god-
algam, šabeedribai tas isleekas šozigi, wehrojot pehž buhtibas,
redšams, ka winšh ir uszehlis namu, winam warbuht ir šawi la-
humi. War jau buht, ka weenam otram ir ari šaumumi. Gete
šaka, ka mehs wairaf juhtam lihdsi behdã nekã preekos. Ja es
peeeeshu pee zilweka, kurem ir gruhumi, tas man teiks: „Tu
eši leelais palaidnis, tu labak waretu eet us lauteem, us tihriumu
mehšlus wešt. Waj šew natw šauns štaigat ar tahdeem darbeem?“
No weenas pušes winam ir šašniba. Ja es eetu štrahdat kahdu
darbu, audšet kaut ko us lauteem, es nebuhtu eeaudšis šawã ta-
gadejã darbã, un warbuht buhtu ari laimigs. Es eju šašam
kahjam gada laikus neewehrodams, un ja es paleeku pee eek-
šhejas idejas, es nešu šwehtibu tai mahššlai, pee kurešh es eek-
šhigi tiroš. Diweem kungeem neweens weenã laikã newar
šalpot. Šawã eekšhejã domã es daudšreis domaju, lai ari nahk-
tu wehl leelaka zihna un gruhumi, bet ja es šawai idejai ešmu

ustizigs, it kà dedsis pirmà mihlestibà, waj kà Kristus faka: „Ja jums buhs gara spehjas, tad wifas zitas mantas jums tiks peedotas“.

Rahdà grahmatà es lajiju par porzelana isgudrotaju. Tas kausējis mafu tik ilgi, kamehr winam peetruhziis malkas. Tad winšch nehmis frehslus un galdus, fazirtis tos un fadefinajis. Seewa ffrehjusi uš blafus mahjam, domadama, ka winšch ir traks. Beigās tomehr winšch fasnēedsis leelu farstumu, furešch ir nepeezeefchams labam porzelanam, un winam wijs teef peedots. Naro darbības spehju, fur newajadsetu eefšhejā un ahrejā faskanu. Tikai tur redsam pilnibu, fur ir fchi faskana. Kristichahna Barona fapopotās tautas dseefmās lafam: „Swešchi laudis daudf runaja, ko domaja fwešchi laudis, to tu lihdsi nedomā“. Domā pats, dari pats, finams, tikai eefsch laba. Ja es waretu buht kà pahristahdits itahdinšch, warbuht es isaugtu kuplaks. Brahlu Birkertu anefdotē kahds schihds flihziis, bet laimigi isglahbees. Winšch nolehmis finagogai seedot sirga naidu lukturim, bet aifbrauzis turgū, winšch sirgu pahrdod un prafa par to rubli, bet pahrdod to kopā ar gaili, par furu prafa 30 rublus. Pirzeis prafa sirgu ween, bet schihds faka, ka abi wini peeradušchi, un tos war pahrdot tikai abus kopā. Rubuli par sirgu winšch dod finagogai, bet par gaili eenemto naidu winšch patur pats.

Katrā weetā mehs waretu buht fawadafi, es waretu buht kaut kas zits. Bet dsihtwē mehs eeejam finamās fradizijās, un tās mehs ari nemainam. Senakeem keifareem bij krusfs uš zepures, bet wini riškoja farus, labi finadami Kristus wahrdus. Basnizās tomehr par wineem aifluhdja. Weseligs bij Lenina teizeens, lai wini pašchi nahf farot, deefgan faldatini farojušchi. Schai gadijumā Lenins tautai bij dsihtwibas fakā fahle. Daudf fahrt mehs dsirdam wezafās paaudfes mahzitos wihrus issaka-

mees, kad mehs bijām jauni, kad mehs mahzijamees, kas tad bij par dsihwi, it kà tas tagad nebuhtu. Reif tramwajā dsirdeju wezu feewu runajam, fura kritiseja jaunatni, kà wini dsihwojot, kà wini mihlejotees. Skatees, waj man ar' kahds ferfees flahht. Weena feewa fmejas preti: „Tu tatschu efi weza“. Un, teejcham, kas tad winai wezai ferfees flahht. Laimigi ir tee, kas eetur pareisu mehru. Stahsta, ka rabins ejot pa eelu, nefkatotees afahrt, bet tikai 3 folus pa preefchu semē. Buzens atstahsta gadijumu, fur flihziis kahds fugis, uš ta atradusees ari juwas zuhzina, fura meerigi ehdufi lapas fchai brihdi, kamehr zilwefti brehfuschchi. Tad misionars norahdijis uš fcho starpibu, uš fcho meeru.

Baluhkojatees dsihtwē dsiht eefpeeschas wihspreestera Saiza tehwa pamahzibas wahrdi: „Ja tewi leela un flawē, tad flufē. Ja tewi kahdreif lama, ari flufē. Ar fatu dsihwi wai ahreeni tu droschi ween efi dewis eemeslu“.

Sawā buhtibā zilwefs ir flinkis, gruhti isprast, tapeh3 zilwefti zenfchas uš augfchu, kas ir tas, kas winus welk? Waj ta ir winu neatkarigā dsihtwe? Akuraters, darbodamees isglihtibas ministrijā, reif bij faaizinajis uš apfpreedi glesnotajus. Bija fanahfuschchi ari wezakee mahfplineeki. Akuratera doma bija tahda, ka glesnotajam wajaga fagahdat no walfts ekfiftenzes minimumu, lai winšch waretu brihwi strahdat. Dajchs no fanahfuschheem ar fmihnu teiza, ka tas nowedifshot flinfumā. Akuraters atbildeja, ka, ja winšch buhs ihsts meistars, tad tas nenotiks. Ja winšch buhs kà mahfplineeks un eerednis, tad maiši nopelnis. Ja winšch buhs mahfplineeks preefch mahfklas, tad wina eefschiga doma tomehr peefritis Akurateram.

Munajot par eefšhejo un ahrejo, atfchiriba jau nowehrojamā pee maseem behrneem. Reif behrnibā manu draugu nenehma lihdsi leele uš Weifara meshu pastaigatees. Kad es wina meerinaju, winšch pakehra afimeni un gribeja fweesti. Ejot skolā

augstakee un bagatakee gribeja braukt us Siguldu ūkizet. Manu draugu — kahdu ūehnu nenehna lihdsi, tas raud. Es tam teizu: „Ko tu, mulki, raudi, ja wini negrib, nebahsees“. Reis notehroju basnizā, ka eeswehtija leelas meitas, man blakus stahweja daschas jaunawas, kuras interesejās par puķu pasneegūšanu un wiūu wehribu peegreesa tikai ahrejam. Katram ir ūawa dūihwe. Ja apluhko „Mehrneeku laiku“ tipus, kā Schwaufstu waj Beetuka Kristianu: zif tee bija ūmeefligi, pat ar ūawu isrunu, „also“, wini teiza. Schinīs laikos mums isliktos jogigi, ja kahds runatu ar Schwaufsta maneerem.

Reis es dūirdeju nostahstu, kur kahds ūemneezinūch bij atneūis, ūehki, leelmahtei ūweestu un wehūchus, panehmusi atnesto, leelmahte isfraidijuūi ūemneeku no ūehka, lai to nepeesnirdinot. Wehūchus un ūweestu wina apehda, bet tas pateesais ūemes ruhkis bija ūemneeks. Beemehrus waram atraūt ari mahkūlas dūihwē. Kad es kahdreis ūkatijos, kā gatawoja glesnas pee Zulija Kristina, tad redseju, ka weens glesnotais, kureūch bij ar ūawu fantastiūko glesnu kritiū zauri, un iūstahdē nobij peenemts, kā tas bija ūaūchutis. La nu bija wina nelaine, ka nebija ūihmejis reali. Lolais iūstahde bij kaut kas brihnisūkigs, weenas bilbes iūstahdiūhana bij weūels notifikums. Ja mehs ūkatamees weenā, otrā zilwekā, katru reisi mehs ūcho zilweku noteesajam, it kā winiūch neuswestos tā, kā pehū muiūu domam wajadsetu. Wina ūmaidi mums daschreis leekas neveetā. Bibele ir ūazits: „Nopeetniba ir wairaf laba“. Katru deemu laūam atwiūēs, zif dāuds katastrofas noteef nēwihūchibas dehl. Dascheem ūarunajotees uūbraug auto. Ari eelas gahjeenā wajadsetu wairaf nopeetnibas. Parasti mehs ūenūchamees katrai deenai uūstahdit dāudūus uūdewumus, bet pee- nahū wafars, un tos weift mehs wehl neūam paspehjuūchi.

Tagad mehs ūadamees religiosos un nereligosos. Ja tee, kas ir beū religijas, waretu nodūihwot wairaf, teikūim, 150 gadus,

tad waretu teikt, ka ir atraūts kas jauns. Bet mehs dūihwojam tikai lihdsi 60, waj augstakais, lihdsi 90 gadeem. Tapat neweens natw tik ūpehzigis, lai teiktu pawafara pumpureem, lai tee tahdi paliktu pus gadu. Ja dūihwē un mahkūlā redūam tik dāuds ūawadibas, tad natw brihnums, ka glesneezibā radās futuristi, kuri weido newis pehū dabas, bet grib paūchi buht garigā darba noūazitaji. Waj wini dūihwē ir laimigi waj ūagrausti? Man nahū prahtā mahkūlineeka Seltina tragedija. Seltinam Dombrowūkis ir peedahwajis, lai tas uūmahlejoj ūchilti. Bet ūawā eesūchīgā domā winiūch bij teizis, ka ūchilti mahlet newarot, tas ūabojajot ideju. Pehū nedelas winiūch noūchahwās. Mehs dūihwee nepeekritiūim Seltina idejai un darbam, mehs uūūatifiūim winu par traku, bet kā zilweks winiūch pateesi to isdarijis. Ari tagad mehs beeschi dūirdam paūchnawibu gadijumus, kad zilweks nonahū ūchahdā stahwofli, wina ideja ir leela, bet ūchehl, ka winam natw Zjaba pa- zeetiba, kuream wiūis, pat behrni bija ūuduschi, un ūeewa winu mudinaja uū nahwi. Zjabs tomehr pazeeta un Deems winu ap- weltija ūimtkahrtigi.

Mehs jau ari pee dūihwes redūam, ka daschreis wiūmajatais neezinūch atnes tragediju. Beemehram: jauna meitene neteef laiūta uū ūatifiūchanos. Lez no zeturtā stahwa. Mehs eūam ūagrausti, ka mums dūihwē truhkt kaut kas. Daschs atkal ūlimi- bas gadijumā ir laimigs, ka war elpot.

Geūūhejās ziņas lauku war ūpilgti notehrot garigi wahjo ūlimizās. Kā gara ūlimneeki mofas. Daschs mofas ar eedomam, ka winu nogiftēs, daschs redū wairafas galwas, bet mehs to newaram ūazit, ja neūam garā wahji. Bet daschreis ari mums, pateizotees ūtiprām eedomam, rahdas notifikumi, kuri pateesibā natw bijuūchi. Daschreis mehs juhtamees tik laimigi, daschreis tik ūagrausti, tukūchi, daschreis atkal eūam beū iūejas. Daschreis war redset, ka zilweks waretu labi dūihwot, bet eet nahwē. Wee-

nam wairaf mantas, otram tās nav. Nesen atpakaļ kahds jauneklīs bij nonahvejis leelmahti tikai naudas dehl. Naudas wina bij sakrahjuši daudš, winas dšihwē tās peetika, bet wina guļēja uš ūchis naudas wirfū. Wehrtibas tomehr nebij nekahdas. Šchis kapitāls tatšhu wareja kautkur nest ūwehtibu. Sleptawu es, protams, neattaiņoju. Neveenam nav teejibas nokaut.

Lehws reiš stahstija, ka winšch redsejis 40 anzufus istabā fungam, pee kura winšch strahdajis, istabu krahjodams. Kungs anzufus krahjini ūadedšinaja weenu pehž otra, lai neweens tos nenehfatu. Winšch nenofleezas ziteem. Zil daudš eefšchejas domas mums newmahzas, bet klaušit wišam newaram. Mehš buhtu daudš laimigaki, ja mums nebuhtu tahdu eefšchigu nolikumum. Warbuht agra ir bijuši leeli zilweki ar stingreem nolikumeem, kuri zeesdami materialus ūandejumus, ūojadami wefelibu ipwed dšihwē ūawu eefšchejo domu, kaut gan leefas ar spalwas pakustinajumus waretu tift pee materialas labklahjibas. Kahds augsts kungs man teiza: „Kahp pats no kusta semē“. Ja mehš waretu tift brihwi dšihwot dšihwē, beš nolikumeem, ka mehš elpojam, tad mehš warbuht buhtu laimigi. Tad weenā otrā weetā mehš nehsirdetu teizeenus: „Buhtu es to agra si nasis“, waj ari pee aigahjeja kapa „Tas nebuhtu notizis, warbuht zilweks buhtu glahbts“. Pareistizigee leef luhgt par miruūcheem Deewu. Bet ka lai mehš to nedaram, ja wišas wina atstahtas mantas atgahdina pastahwigi mums wina dšihwi, wina puhlinus.

Kad mehš ejam pa eelu, mehš ejam eepaidoti no kahdas weetas, kahdas leelakas rellamas waj trofchna. Mehš ejam eepaidoti waj nu uš labu waj uš kauru.

Šchillers ūaka: „Kas dšihwibu baidas ūihlā list, pee ihstas dšihwes newar tift“. Mums ūaka, ka diweem kungeem kalpot newaram, waj nu ūakalpo eefšchejam waj ahrejam. Man gribe-

tos teift, ka mehš newaram kalpot tikai eefšchejam waj tikai ahrejam. Daūchi brihmas, kapehž es tift maj peegreeschu wehribu ahrejam, bet lai atmahst mānā istahde, tad uš ūeenas tee redsēs manu ahrejo godibu. Dšihwojot karstā klimatā ir par karstu, aukstā atkal par aukstu. Tikai remdenā weetā mehš juhtamees labi. Dšihwē daūchs wišu leef preeūch ūejas, ko waram redset no pagahjuūheem gadeem. Kahds kara wadonis kahdreis teiza, ja winšch ūcho pilūehtu neeenemūhot, tad lai nozehrto winau rotu. Karaki bij wehribu peegreesuūchi tikai ahrejam, pat zepures gals nobeidšas ar kustiņu. Bet ja wini buhtu nowaldijuūchi tantu beš kareem, tad winau weetā nestahtos ūenins.

Warbuht ari tas, ko es te ūaku, ir tahds, par kuru daūchi teiz: „Ko tu, ūrbīt, raksti, tur nav ne gala, ne mallas, raksti ūakarigat“. Warbuht ari ka ūeewa, kuru minetais ūehtneezes dehlis bij noūitis naudas dehl, waretu ar ūawu kapitalu ko pazelt. Ja man laūitajs ūautatu, ko tad winau ar ūcho kapitalu wajadseja darit, jo tahda kapitala pa wišu Rigu ūakrahtos mahjas leelumā. Es atbildetu, ka wajadsetu diktatora, kas diktetr tos noteikumus, ka ūchis kapitāls ūaisleeto preeūch teem, kuri ir beš darba, waj kuri ir ūpehji, bet wineem nav eeppehjas strahdat, lai tee daritu rakūigu darbu, kas nahktu par labu ūabeedribai. Bet ir ari zilweki, kuri paleef ūawam eefšchejam uūtizigi, un zeesdami badu neet meūlet no zita darba labuma.*)

Daūchreis man ūautā, kapehž agra mahletās glesnas labat patihl, ka tagadejas? Es to zenschos iūklaidrot ar to, ka tagad mehš wairaf zenschamees ūizet. Kad es wehroju, ka uš tirgu pahrdod gurūūchus, tad ūewas baididamās itkā no polizijas, pahrdod ūibena ahtrunā. Muūūur laiks pateesibā ari ir ūibena

*) Kā peemehram, es dširdeju, ka glesnotais ūasals dšihwojis ehšdams ūoti reti. Ir ari noūtahsti no ūwehlo dšihwes, kas kahda, ar zil maj zilweks war iūtiti.

ahtruma laiks. Warbuht arī tas buhs muthschigi. Ja lauže-
neeks atnāht uš Rīgu, tad par wīnu ņaka: „Tas jau tā kā lauku
Ņahnis“. Ja tagad aiseet pilſehtneeks uš laukeem, tad par wīnu
ņaka: „Tas jau ſtrauſſch kā mehanikis“. Mehš waram runat
arī eefſchīgi par ņahdu preeſchmetu, peemehram, es waru ņah-
ſtit par ņawu tehnu zepuri weſelas 2 deenas, un ņlauſitajs to-
mehr neņapratis, ņahda ņchi tehwa zepure ir. Bet ja wīnſch to
zepuri redſēs reali, tad wīnſch to tuhlin ņapratis. Geſſchejais
darba lauks no ahrejā ſtipri atſchēiras, weenalga waj tas buhtu
mahſflā, waj religijā waj fur zitur. Zik mehš eefſchīgi daſchā
weelā domajam labu, tik dſihwē, realiſedami ahrejā eetehrpā,
ņuhdamees.

Geſſcheji notikumi pamirdſ ņimtejādās domās. Ir tahti
teizeeni, peemehram, religijā: labu domat, labu runat, labu
darit. Apluſkojot zilweku pee kruſta, redſam, kā tee te uſwe-
das. Ja Kristus nebuhtu kā Deewa dehlis, tad wina meerīgums
ween atſtahtu zilwekos leelu wehrtibu.

Zilweku paſchu dſihwē mehš redſam, ka daſchreis zilweks ir
ſpehjijs runat par 9 mehmeem un daſchreis paleef ņluſs kā meh-
mo zunſtes lozeſlis. ņlauſotees ņahda mahzitaja waj ņabee-
driſka darbineeka runu, daſchreis redſam, ka wīnſch runā ar wīnu
pahrlēezibu, bet ņaſaka, ka ņcho laiku nati peedſihwojis un pah-
dſihwojis, un uš ņlauſitaju wina runa atſtahj apſchaubamu ee-
ſpaidu.

Behrnibā man bij mehrkis — noſert ņahdu putnu. Ta-
gad wīšs tas man iſleekas ņimeeſligi, jo fur gan es ņcho putnu
buhtu ligis. Tapat reis behrnibā ar ņahdu otru ņehnu gudrojam,

kā paturet dſihwus no Riſſcheſera atneſtos ņaſragus. Ar laiku
tas pahreet. Tas pats arī leelu zilweku dſihwē. ņahdreis mans
tehws ſtrahdaja kopā ar otru ſtrahdneeku, un es arī biju darbā
lihdſi. Tehwam bij ņawena piſpe ar ņineeſcha galwu galā. Otrs
tehwa darba beedrs wīnu eefahroja, gribeja, lai apmainas piſ-
pem. Tehws to nedarija. Reis ņahdā wakarā tas bij atradis
tehwa piſpi uš loga, nolauſis tai galwu un ņawu piſpi nolizis
blatus, lai arī lauſhot. „Lauſ tu manu arī“, wīnſch teiza. Tas
ir meſchona darbs, bet buhtibā ņatrā no mums ir tahti teekſme,
ņaut arī mums buhtu tas pats, kas otram.

Ŷaſkraſtos laſijam, ka ņahds, eefahrodams jaunū ņewu,
wezo wed ar automobili uš Daugawu ſlihzinat. Mehš waretu
eedomatees, ka, lai arī wīnſch ņewu nemihleja, wīnſch wareja
iſtikt ar maſatu ņaunumu. Bet par tahteem dſirdam ņatru dee-
nu. Weenai daſai no mums ir ņchahdi nolikumi waj eefſchejā
mahntiziba; leelakā waj maſakā mehrā eſam ņaſlimuſchi ar ņcho
eefſchejo nolikumu. Geſſchīgi mehš to noleekam, bet ahriģi gri-
bam iſweſt. Ja mums labi eet, ja mums wairojās, — mehš
preezajamees. Bet ja ņawdejam mantu, kā tad waram ņaſchust
un uſtrauktees. Ŷateeſibā mums tā pawiſam neŶajadſetu.

Uš wahka uſlihta ņawenā freewu gleſnotaja Ŷepina gleſna
„Ŷuſchkins eſſaminejas“. Te waram redſet, ņahdu eefſaidu at-
ſtahj wina wahrbi uš ņlauſitajeem — weeni Ŷmejas, weeni ņahda
Ŷulaku, giti Ŷahw dſilās pahrdomās.

Tā tad mehš eſam padoti Ŷarp eefſchejo un ahrejo, Ŷarp
labu un ņaunu, mehš eſam kā mahls laba meſtara roſās. Mei-
Ŷars no ta war iſweidot Ŷehmu waj leelu mahſflas darbu.